

кількість залишених ним слідів. На відміну від звичайного терориста, який для досягнення своєї мети використовує вибухівку, у руках кібертерориста – сучасні інформаційні технології та необхідний рівень технічної підготовки для запуску кібербомби.

Як бачимо, сучасна науково-технічна революція породила нові форми конфліктів: інтенсивні, небезпечні, масштабні. Сьогодні у боротьбі за сфери економічного й політичного впливу акцент із застосування фізичної сили усе більше зміщується на бік прихованих і гнучких форм агресії, у числі яких – інформаційні війни й кібертероризм.

Список використаних джерел:

1. Голубев В.А. Кибертероризм – угроза национальной безопасности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.crimeresearch.ru/articles/Golubev_Cyber_Terrorism/2. – Назва з екрану.
2. Информационная война и защита информации. Словарь основных терминов и определений. – Москва. – 2011. – 68 с.
3. Пирумов В. С., Родионов М. А. Некоторые аспекты информационной борьбы в военных конфликтах // Военная мысль. 1997. № 5. С. 44-47.
4. Расторгуев С.П. Информационная война /С.П.Расторгуев// М.: Радио и связь – 1999. – 222 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Міщенко І.В.

Брачук Анастасія Олегівна

*аспірант кафедри морського та митного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

КОНЦЕПЦІЯ СПРИЯННЯ ТОРГІВЛІ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ

У найбільш загальному вигляді поняття «сприяння торгівлі» прийнято розглядати, як «зниження торговельних витрат», які представляють собою «різницю між витратами на внутрішню та зовнішню торгівлю, іншими, ніж витрати, що відносяться до традиційних засобів зовнішньоторговельної політики, таких як імпорتنі мита» [1, 3].

Таким чином, термін «сприяння торгівлі» чітко прив'язується до міжнародної торгівлі, і повинен описувати заходи, спрямовані на зменшення витрат, обумовлених саме міжнародним характером такої торгівлі. При цьому, він чітко розмежовується із питаннями лібералізації торгівлі, які охоплюють застосування тарифних та нетарифних бар'єрів. Власне кажучи, увага до питання сприяння міжнародній торгівлі багато у

чому обумовлена як раз успішним просуванням в галузі лібералізації торгівлі, яке було досягнуто у другій половині ХХ ст.

І дійсно, адже за умови встановлення у 30 – 40 рр. ХХ ст. середньої ставки ввізного мита у митних тарифах провідних країн на рівні 35 – 48% [2, 4], витрати, наприклад, на подання митних декларацій або простої транспортних засобів під час здійснення митного контролю вдавалися абсолютно незначними, порівняно із обсягами митних платежів. Тож і не вважалися істотною перешкодою для міжнародної торгівлі.

Завдяки ж переговорним процесам в рамках ГАТТ – СОТ сьогоднішній рівень митного оподаткування для найбільш розвинутих країн складає приблизно 3 – 5%. До цього слід додати численні регіональні угоди щодо вільної торгівлі, такі як НАФТА або ЕФТА, двосторонні угоди про вільну торгівлю тощо. Таким чином, поступово, із процесом лібералізації світової торгівлі, витрати пов'язані із доставлянням товарів на митну територію та здійсненням відповідних формальностей починали займати все більш помітну частку у загальних видатках на здійснення зовнішньоторговельних операцій.

Не дивно, що саме ті міжнародні організації, які свого часу були рушійними силами у процесах лібералізації світової торгівлі – Світова організація торгівлі (СОТ), Всесвітня митна організація (ВМО) та відповідні агенції ООН (в першу чергу, Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) та Європейська економічна комісія ООН (ЄЕК ООН)), почали приділяти окрему увагу питанням сприяння міжнародній торгівлі через зменшення витрат на виконання формальностей пов'язаних з експортом або імпортом.

Зокрема, ЄЕК ООН виразила своє бачення питань сприяння торгівлі у Рекомендації № 4. під назвою «Національні органи щодо сприяння торгівлі» (перша редакція від 1974 р., друга редакція від 2001 р.), в якій (п. 14) зазначається, що «Сприяння торгівлі охоплює формальності, процедури, документи та операції, які стосуються міжнародних торговельних транзакцій. Її цілями є спрощення, гармонізація та стандартизація для того, щоб транзакції стали легшими, швидшими та більш економічними, ніж раніше» [3]. При цьому наводилося і тлумачення всіх трьох складових сприяння торгівлі, згідно якого:

- спрощення – це процес ліквідації всіх непотрібних елементів та дублювання формальностей, процесів та процедур (п. 15);

- гармонізація визначається, як вирівнювання національних формальностей, процедур, операцій та документів з міжнародними конвенціями, стандартами та практиками (п. 17);

- нарешті, стандартизація у сприянні торгівлі, це – процес розвитку узгоджених на міжнародному рівні форматів для практик і процедур, документів та інформації (п. 19).

Можна констатувати, що поняття «сприяння торгівлі» охоплює одночасно і внутрішньодержавні і зовнішні функції, що здійснюються урядом. При чому, виключно на внутрішньому, односторонньому рівні може здійснюватися лише спрощення формальностей, процедур та процесів, оскільки воно полягає у ревізії їх кількості та змісту з метою пошуку та ліквідації зайвих елементів. В той же час гармонізація та стандартизація не можуть бути реалізовані у відриві від міжнародного співробітництва держави, оскільки потребують узгодження між якомога більшою кількістю держав загальних принципів та правил побудови національного законодавства, у першу чергу в галузі адміністративного права.

Крім того, у даній Рекомендації визначається (п. 10), що основним фактором негативного впливу на міжнародну торгівлю є витрати пов'язані із виконанням формальностей при перетині товарами митних кордонів, другим – невизначеність обмовлена різницею у офіційних правилах та практиках різних держав.

При цьому, слід розуміти, що відповідні формальності створюються державами для контролю за рухом товарів через митні кордони, і з точки зору самих торговельних або транспортних операцій є лише додатковими витратами часу та коштів. Тож критичний аналіз переліку та змісту таких формальностей є основою для розробки стратегії та заходів щодо сприяння торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Sourdin P. Trade Facilitation: Defining, Measuring, Explaining and Reducing the Cost of International Trade / P. Sourdin, R. Pomfret. – Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2012. – 176 p.
2. Кормич Б.А. Тарифні переговори та створення ГАТТ-47: процедури і принципи / Б.А. Кормич / Митна справа. – 2015. – № 1 – с. 3-9.
3. National Trade Facilitation Bodies. Recommendation No. 4, second edition, adopted by the United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business (UN/CEFACT). UN Economic Commission for Europe. Geneva. October 2001. ECE/TRADE/242. URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/cefact/recommendations/rec04/rec04_ecetrd242e.pdf

Науковий керівник: д.ю.н., професор Кормич Б.А.